

Flertallet finder, at adgangen til at idømme en bøde samtidig med dom til samfundstjeneste bør afgrænses til de tilfælde, hvor behovet for denne kombination er mest iøjefaldende. Der henvises herved til bemærkningerne ovenfor om samtidig pådømmelse af straffelovskriminalitet og spiritus- eller promillekørsel. Ligesom med hensyn til den delvis ubetingede frihedsstraf foreslås det, at § 58, stk. 2, i denne sammenhæng erstattes af en bestemmelse, der begrænser anvendelsen af ubetinget bøde til tilfælde af sammenstød mellem uligeartede straffelovsovertrædelser, når forholdene med særlig vægt taler for, at der pålægges en bøde for en af lovovertrædelserne. Bestemmelsen kan derimod ikke anvendes som grundlag for en bøde som tillægsstraf i tilfælde, hvor kun én lovovertrædelse eller flere ligeartede lovovertrædelser foreligger til pådømmelse. De foreliggende oplysninger om forsøgsordningen taler efter flertallets opfattelse ikke for et praktisk behov for i videre omfang end her foreslået at forbinde samfundstjeneste med en ubetinget bøde.

Mindretallet vil foretrække, at hjemmelen til at idømme bøde ved siden af samfundstjeneste formuleres som en henvisning til § 58, hvilket indbefatter stk. 2 i denne bestemmelse. Den foreslåede hjemmel er herefter ikke begrænset til tilfælde af sammenstød, men kan efter sin formulering anvendes til at styrke indholdet af en afgørelse, ved hvilken tiltalte idømmes samfundstjeneste for én lovovertrædelse eller flere ensartede forhold.

Der henvises til betænkningen, s. 178-181.

13.6.1. Justitsministeriets forslag.

Justitsministeriet er enig med mindretallet i, at der også uden for sammenstødstilfældene kan tænkes situationer, hvor der kan være behov for ved idømmelse af bøde ved siden af samfundstjeneste at styrke indholdet af en afgørelse. Justitsministeriet foretrækker på denne baggrund mindretallets forslag.

14. Samfundstjeneste i de øvrige nordiske lande.

Efter at forsøgsordningen med samfundstjeneste blev iværksat i Danmark i 1982 har Norge, Sverige og Finland indført forsøgsordninger med samfundstjeneste med udgangspunkt i den danske model.

Norge:

Med Stortingets tilslutning blev der den 1. januar 1984 iværksat en forsøgsordning i Sør-Rogaland området. Forsøgsordningen blev i 1985 udvidet til også at omfatte områderne Hordaland og Hedmark/Oppland. For hvert af de 3 forsøgsområder blev der nedsat et udvalg til evaluering af projektet. En sam-

let redegørelse og evaluering vedrørende forsøgsordningen fra december 1986 konkluderede, at samfundstjeneste i hovedsagen er idømt som alternativ til ubetinget frihedsstraf, og det blev anbefalet at udvide forsøgsordningen til at omfatte hele landet, hvilket blev iværksat fra 1. januar 1989. På baggrund af den vellykkede forsøgsordning vedtog Stortinget i februar 1991 en lovændring, hvorefter samfundstjeneste blev indført som hovedstraf ved siden af fængsel, hæfte og bøder. Behovet for en lovregulering har sammenhæng med et ønske om øget brug af samfundstjeneste bl.a. for at reducere behovet for fængselspladser og et ønske om at sikre, at samfundstjeneste fortsat bliver et alternativ til fængselsstraf. Man har endvidere fundet, at en så vigtig og omfattende reform som samfundstjeneste bør være et selvstændigt straffalternativ. Det forventes, at antallet af afsagte samfundstjenedomme i 1991, ligesom i 1990 bliver ca. 700. En forøgelse i antallet af domme skyldes især en skrivelse fra Rigsadvokaten til anklagemyndigheden i samtlige distrikter, hvori denne understregede vigtigheden af dels at få indhentet egenhedsvurderinger på et tidligt tidspunkt i straffesagen, dels at der bliver vist stor imødekommenhed overfor begæringer om personundersøgelser.

Sverige:

I februar 1989 udsendte Justitsministeriet et promemoria, hvori det blev foreslået, at der i henhold til en særlig lov blev iværksat en forsøgsordning med samfundstjeneste i udvalgte retskredse. Der blev herefter foranstaltet en høring ved hvilken et stort antal myndigheder og organisationer tilkendegav deres støtte til forslaget, og på baggrund heraf blev der den 7. december 1989 vedtaget en lov om en forsøgsordning med samfundstjeneste, som gælder fra 1. januar 1990 til udgangen af 1992. Forsøgsordningen blev iværksat ved tingsretterne Uppsala, Linköping, Helsingborg, Malmø og Gävle. Det er oplyst, at Justitsministeriet på baggrund af forsøgsordningens positive resultater vil foreslå, at forsøget udvides til hele landet.

Finland:

I september 1988 nedsatte Justitsministeriet en arbejdsgruppe, der fik til opgave at fremlægge forslag til en regeringsproposition om en forsøgsvirksomhed med samfundstjeneste. På baggrund af arbejdsgruppens indstilling blev samfundstjeneste indført som en forsøgsordning i 4 områder. Der foreligger ikke nærmere oplysninger om, hvorledes forsøgsordningen forløber.